

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România . . . . . 40 lei
 6 luni . . . . . 20 „
 3 luni . . . . . 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Chestiunile de pus juriului în răscoalele țărănești, de d-l Ion P. Sinescu ;

JURISPRUDENȚĂ :

Inalta Curte de casație, secția II: *H. Silberstein, (contravenție la legea pentru aplicarea sistemului metric) ;*

Idem: Vasilich a C. I. Bolintineanu cu Minist. Domeniilor și alții (poprire) ;

Curtea de apel Iași s I: *Sofia Marcovici fosta Ralle cu Moștenitorii Jurașcu ;*

Trib. Covurliu secția II: *Inginerul Ion G. Cantacuzino cu Firmele Watson & Youell și Frații Groedel.*

Chestiunile de pus juriului în răscoalele țărănești

Acest studiu l-am făcut la începutul lunii Iulie; l-am lăsat însă să-l aștern pe hârtie și să-l public la deschiderea anului judecătoresc. În acest interval a venit Decretul regal de amnistie. Cum însă Decretul nu cuprinde pe toți cei dați judecăței, studiul nu rămâne desbrăcat de ori-ce interes, după cum se va vedea din citirea lui. Iată acest studiu :

În răscoalele țărănești nu știu cum se va fi urmat lucrurile în alte părți; dar judecătorii de instrucție ai tribunalului Doljiu au dat mai întâi în judecată pe făptuitorii, fie pentru crima de incendiu prevăzută de art. 357 sau 358 cod penal, fie pentru crima de jefuire, stricăciune sau distrugere de produse sau de alte lucruri mobile ori imobile săvârșită de mai mulți cameni împreunați în ceată, prevăzută de art. 354; mai în urmă, însă, văzând că camera de punere sub acuzare le modifică ordonanțele în sensul că crima imputabilă făptuitorilor nu e aceea prevăzută de textele sus citate, ci aceea prevăzută de art. 81 cod penal, au admis și dânsii această jurisprudență; iar camera de acuzare a trimis în judecată pe toți făptuitorii, în mod invariabil, pentru această din urmă crimă.

În fața acestui fapt constant, ca să resolvăm chestia cum trebuiesc puse întrebările la care trebuie să răspundă jurații, trebuie să vedem mai întâi care sunt elementele constitutive ale crimei de care e vorba.

Chauveau et Hélie în Tomul II zic: «ca să existe crima din art. 91 cod penal francez nu e destul ca complotul să fi avut de rezultat devastarea, omorul și jefuirea într'o comună sau mai multe. Trebuie ca aceste rezultate să fi fost scopul complotului. Se cere ca câte trele aceste elemente să fi fost scopul complotului. În adevăr, devastarea unei comune n'ar fi de cât atingerea dreptului de proprietate. Omorul locuitorilor, jefuirea caselor determină caracterul de război și revelează atentatul politic, atentatul la siguranța statului».

A. Blanche în tomul II zice: «codul penal din 1810 conținea art. 88 în următoarea cuprindere: este atentat ori de câte ori este un act comis sau un început pentru a ajunge la executarea crimelor din art. 86 și 87, cu toate că ele nu au fost comise. Legea din 1832 a modificat complet dispozițiile codului din 1810. Complotul nu mai e confundat cu atentatul. Pentru a fi atentat trebuie ca faptul ce se propusese a se executa să se fi executat, sau să fi fost tentativă de executare, adică să se fi urmat un act fizic, material, exterior; fiind-că numai actul comis sau tentativa așa cum e caracterisată de dreptul comun se pedepsește ca atentat. Este executată crima sau tentată a se executa când resculații s'au adunat în stradă sau la locul crimei în scopul de a comite crima propusă, cu toate că nu au fost prinși în flagrant delict, adaogă Chauveau et Hélie. Este complot îndată ce rezoluțiunea de a lucra este concertată și hotărâtă între două sau mai multe persoane, și această hotărâre n'a fost urmată de cât de un act comis sau un început pentru a pregăti executarea, cum ar fi fabricarea și distribuirea de arme prohibite de legi

saŭ regulamente, purtarea unor asemenea arme fără autorisare, distribuirea fără autorisare a prafului de puşcă, purtare de uniforme, saŭ costume, saŭ orî-ce insemne civile saŭ militare. Complotul se pedepseşte după deosebirile stabilite în art. 89.

Blanche, şi de asemenea şi Garraud, propun a se pune două chestiuni şi anume:

Acusatul... este culpabil că în ziua de... printr'o rezoluţiune de a lucra, concertată şi hotărâtă cu una saŭ mai multe persoane, aŭ format un complot al cărui scop era de a comite devastări, omoruri şi jefuirii în una saŭ mai multe comune?

Acest complot a fost urmat de un act comis saŭ de un început pregătitor de executarea lui?

Oare numai aceste două chestiuni trebuiesc puse?

Să cercetăm.

Maî întâi trebuie să notăm că art. 81 din codul nostru este tradus aproape *ad literam* după art. 91 francez, şi art. 79 din codul nostru după art. 89 francez, cu mică deosebire de felul pedepselor, şi cu deosebirea de principiu că art. 91 francez cere ca atentatul să fi avut de scop devastarea, omorul şi jaful, pe când art. 81 al nostru cere ca scopul să fi fost numai comiterea de omoruri şi jafuri într'unul saŭ mai multe oraşe saŭ sate. Prin urmare la noi întrebarea nu va putea cuprinde şi cuvântul *devastări*, fiind că acest cuvânt, deşi figurează în textul capitolului saŭ mai bine zis al secţiunii, nu figurează însă în textul articolului care edictează pedeapsa.

Acum, ne întrebăm ce fapte pedepseşte art. 81 al nostru corespunzător cu 91 francez, şi ce fapte pedepseşte art. 79 al nostru corespunzător cu 89 francez?

Art. 81 zice: Atentatul care va avea de scop (a aţâţa etc., nu e cazul nostru), ori a săvârşi omoruri şi jefuirii într'unul saŭ mai multe oraşe saŭ sate se va pedepsi cu munca silnică etc., complotul uneltit spre acest sfârşit se va pedepsi cu pedepsele hotărâte de art. 79 conform deosebirilor ce se fac în acel articol.

Art. 79 zice: complotul ce ar avea de scop veri-una din crimele menţionate la art. 76 şi 78, dacă a fost urmat de un act săvârşit saŭ început spre a pregăti executarea acelor crime, se va pedepsi cu detenţiunea; iar dacă complotul n'a fost urmat de nici un act săvârşit saŭ început spre a prepara executarea veri-uneia din acele crime, pedeapsa va fi aceea a închisorei. Complotul este atunci când prin sfătuire, se va fi luat întreaga hotărâre şi se va fi făcut punerea la cale între două saŭ mai multe persoane spre a ajunge la săvârşirea veri-uneia din acele crime.

În ipoteza că s'ar pune numai cele două chestiuni recomandate de Blanche şi Garraud, dacă

juraţii ar răspunde la prima chestiune cu da, iar la a doua cu nu, pedeapsa nu ar putea să fie de cât aceea a închisorei corecţionale prevăzută de aliniatul 2 al art. 79; şi în cazul când juraţii ar răspunde şi la a doua chestiune tot cu da, pedeapsa nu ar putea fi de cât aceea a detenţiunii, prevăzută în primul aliniat al aceluiaşi articol. Aceasta din cauză că ambele aceste chestiuni nu coprim de cât însăşi termenii art. 79 adică uneltirea complotului, şi faptul dacă complotul a fost saŭ nu urmat de un act comis saŭ de un început pregătitor de execuţiune, fapte prevăzute şi pedepsite de acest art. 79. Aici legiuitorul prin act comis saŭ început pregătitor de execuţiune nu a înţeles început pregătitor al săvârşirii crimei, ci act comis saŭ început pregătitor pentru urzirea şi organizarea complotului, cum ar fi distribuirea de arme prohibite de legi saŭ regulamente, purtarea unor asemenea arme fără autorisare, distribuirea fără autorisaţie a prafului de puşcă etc.

Acea ce însă legiuitorul a pedepsit prin art. 81 este însăşi săvârşirea crimei saŭ tentativa de a o comite, tentativă constând nu numai în măsurile luate pentru pregătirea şi organizarea complotului, ci în început de execuţiune a săvârşirii însăşi crimei, cum de exemplu ar fi faptul că acusatul s'a găsit la locul crimei, înarmat, gata să comită omoruri saŭ jefuirii, dar a fost împiedicat de armată saŭ de bine făcători cari aŭ venit în ajutorul victimelor, saŭ a fost împiedicat de însăşi victimele cari aŭ reuşit să se apere.

Că este așa, aceasta rezultă şi din citirea cu atenţie a întrebărei a doua, întrebare care este formulată astfel: Acest complot a fost urmat de un act comis saŭ de un început pregătitor de executarea lui? Actul comis saŭ începutul pregătitor se referă la executarea complotului, iar nu la executarea crimei saŭ a tentativei crimei; fiind că este deosebire între un caz şi cel-l'alt, şi anume: pe când art. 79 pedepseşte atât încercarea de a organiza complotul, cât şi simpla sfătuire şi hotărâre luată de a comite crima, cu toate că agentul s'a oprit singur de a procedea la săvârşirea crimei; tentativa de crimă şi prin urmare tentativa crimei din art. 81 ca să poată fi pedepsită trebuie ca ea să fie caracterisată. Iată cum se exprimă Faustin Hélie în *Tratul de procedură criminală* No. 3676: «Chestiunea ce se pune juraţilor trebuie să conţină că cutare tentativă a fost manifestată prin un început de execuţiune, şi n'a fost intreruptă de cât prin împrejurări neatârinate de voinţa agentului. Jurisprudenţa a admis o excepţie la această regulă şi anume a se întreba dacă acusatul a tentat saŭ a consumat un atentat la pudoare. Tentativa trebuie caracterisată în privinţa tuturor celor-l'alte

crime, chiar când e vorba de viol, de atentat la siguranța statului său de avort».

Din această cauză trebuiesc puse 3 întrebări și anume: Acusatul. . . . . major, este culpabil că în luna Martie 1907 printr'o rezoluțiune sfătuită, hotărâtă și pusă la cale între el cu una sau mai multe persoane, a format un complot al cărui scop era de a comite omoruri și jefuiri în unul sau mai multe sate, în toate circumstanțele coprinse în resumatul actului de acuzare?

Acest complot a fost urmat de un act comis sau de un început pregătitor de executarea lui?

Crima complotată a fost săvârșită, sau a fost încercată a se săvârși, prin un început de execuțiune, care a fost curmat din împrejurări cu totul neatârinate de voința acusatului?

Punerea acestor trei întrebări cred că se impune și din cauză că ele răspund la cele trei fapte prevăzute de art. 81 combinat cu 79 și pedepsite cu trei pedepse deosebite, fiind că dacă s'ar pune numai cele 2 întrebări de la început, sub cuvânt că ele ar cuprinde câte trele faptele prevăzute de citatele texte de lege, în cazul când jurații ar răspunde afirmativ la ambele întrebări, atunci ar veni chestia să se știe ce pedeapsă ar putea aplica judecătorii: aceea din art. 81 sau aceea din art. 79 primul aliniat, chestie care ar rămâne fără posibilitate de a fi rezolvată, fiind că și un text și altul pedepsește crima încercată de și nesăvârșită, și atunci în virtutea principiului că în caz de îndoială textul legii trebuie interpretat în favoarea acusatului, judecătorii ar trebui să aplice art. 79; dar art. 81 ar rămâne tot-d'auna neaplicat, lucru însă ce ar fi inadmisibil, o dată ce camera de acuzare a trimis pe acusat în judecată pentru crima prevăzută de acest articol.

În fine, cred că punerea celei de a treia chestiuni se impune și pentru că ea conține faptul săvârșirii crimei complotată, lucru ce nu conține cele două d'întâi chestiuni. Și pentru că art. 81 pedepsește cu aceeași pedeapsă crima săvârșită cât și tentativa caracterisată a acelei crime, de aceea cred că trebuie ca întrebarea să cuprindă ambele ipoteze.

Dar afară de această chestie a punerii a două sau a trei chestiuni pentru caracterizarea crimei din art. 81 și 79, mai este o altă chestie tot atât de importantă, dacă nu și mai importantă, care trebuie relevată în judecarea răscoalelor țărănești. Această chestie este următoarea: Am spus mai sus că Camera de acuzare din Craiova a dat în judecată pe toți răsculații, în mod invariabil, pentru crima din art. 81. Să zicem că mare parte dintre răsculați s'au sfătuit și s'au hotărât de a format un complot în scop de a

săvârși omoruri și jefuiri într'unul sau mai multe sate. Dar dacă unii dintre acușați vor cere să dovedească și vor dovedi că proprietarii sau arendașii, în contra cărora ei s'au resculat, au fost în mijlocul lor, au fost în mâinile lor, și cu toate acestea ei nu 'i au omorât, nu 'i au jefuit; dar le au pus foc la case și la magazinele cu produse.

În acest caz oare nu se poate naște credința în mintea juraților că crima imputabilă acelor acușați nu e aceea din art. 81 ci aceea din art. 357 sau 358? Fiindcă nu trebuie să se uite că pentru ca să existe crima din art. 81 se cere ca complotul să fi avut de scop nu numai omoruri sau numai jefuiri, ci și omoruri și jefuiri, adică amândouă de odată. Și ca să vii mai repede la chestie, întreb: acei cari au făcut practica curțiilor cu jurați nu știu cât sunt de exigenți unii jurați, cum nu vor să cuprindă prea multe considerațiuni cu mintea, cum cer să li se dovedească fie care detaliu punct cu punct, fiind că altminteri zic că se găsesc în îndoială și achită?

În speță oare este făcută dovada crimei din art. 81? În unele dosare poate să fie făcută; dar în marea majoritate a casurilor dovada se ia din aceea ce a citit toată lumea în gazete că în Martie 1907 s'au răsculat țărani aproape în toată țara contra proprietarilor și arendașilor. În general dovada ce rezultă din dosare este că acușații s'au găsit la locul crimei, și au pus foc sau au distrus. Evident că aceasta este o probă; dar pentru care anume crimă? Pentru aceea că au complotat de a săvârși omoruri și jefuiri, sau pentru aceea de a da foc sau de a distruge? Eă, din întâmplare, am auzit câți-va ofițeri istorisind că în Martie când dâșii au făcut primele cercetări în aceste răscoale, le-au mărturisit toți sătenii că au făcut complotul, jurând că au să'l execute și arătând pe aceia cari l au organizat; dar în dosarele curțiilor cu jurați nu se găsește nici urmă din procesele verbale ce acești ofițeri au încheiat, și nici procurorii, nici judecătorii de instrucție nu i-au audiat, și nu i-au propus ca martori înaintea curțiilor cu jurați.

Ei bine, în asemenea împrejurări, nu trebuie să ne întrebăm că poate să se găsească comisiuni cu jurați care să zică că dovada complotului nu e făcută pe deplin, și ca consecință să pronunțe achitări?

Și ca să se preîntâmpine o asemenea eventualitate, precum și ca să se înlesnească lucrările juraților, oare nu ar fi bine ca pe lângă chestiunile principale ale complotului și atentatului, trase din decisiunea camerei de acuzare, să se pună și chestiuni subsidiare, relative la incendiul sau la distrugere, după cum un fapt sau altul sau și a-

măndouă împreună ar rezulta din actele din dosar? Eū cred că este nu numai prudent, dar este neapărată nevoie să se pună și aceste chestiuni, și anume :

In caz de incendiu

Acusatul . . . . major, este culpabil că în ziua de . . . . cu voință a pus foc la conacul proprietății lui . . . . din comuna . . . . în toate circumstanțele coprinse în resumatul actului de acuzare?

Acel conac era locuit sau servea de locuință pentru oameni?

Paguba cauzată, prin punerea acestui foc trece de șeaze sute lei?

In caz de distrugerii

Acusatul . . . major, este culpabil că în ziua de . . . însoțit de mai mulți oameni împreună în ceată și cu voință a jefuit sau a distrus conacul proprietății lui . . . din comuna . . . în toate circumstanțele coprinse în resumatul actului de acuzare?

Aceste chestiuni trebuie să se repete pentru fie-care proprietar incendiat sau jefuit dacă acuzatul a incendiat sau jefuit pe mai mulți proprietari, neputându-se coprinde mai mulți proprietari vătămați într'o singură chestiune, de oare-ce ar fi o întrebare complexă, ceea-ce legea nu permite.

La întrebarea dacă se pot pune asemenea chestiuni subsidiare, răspunsul nu poate fi de cât afirmativ. Iată, în adevăr, casurile ce Faustin Hélie spune că s'a prezentat Curței de Casație din Franța și pe care ea le-a sancționat. El se exprimă ast-fel în Tratatul său de procedură criminală Tomul 8 No. 3653: «A considera același fapt sub un alt aspect, cu un nou caracter și ca investit de o criminalitate mai puțin intensă, nu e a introduce o nouă acuzare, ci a continua aceeași acuzare modificând-o pe măsură ce instrucția caută să-i descopere adevărata sa valoare. Este acelaș fapt privit sub un nou raport și căruia i se dă o nouă calificare. Acuzarea se modifică numai în formula sa, dar în fond rămâne aceeași.

Conform acestei regule, într'o acuzațiune relativă la o crimă consumată, se poate pune chestiunea subsidiară pentru tentativa aceleiași crime; în o acuzare de autor al unei crime, se poate pune chestia complicității; în o acuzare de paricid se poate pune chestia omorului cu pre-cugetare; în o acuzare de omor, se pot pune chestiunile dacă s'a dat lovituri cari au cauzat moartea, fără intenție de a omori; în o acuzare de tentativă de omor, se poate pune chestiunile

loviturilor voluntare cari au cauzat sau nu incapacitate de lucru; în o acuzare de viol sau tentativă de viol, se poate pune chestia atentatului la pudoare cu violență; în o acuzare de incendiu direct, aceea a incendiului prin comunicațiune; în o acuzare de furt comis de servitor, aceea a abuzului de încredere. În toate aceste casuri, adaogă Faustin Hélie, chestia subsidiară este implicit coprinsă în chestia principală. Numai criminalitatea se transformă; dar această transformare nu are de obiect de cât valoarea morală, iar nu elementele materiale ale faptului. Apărarea nu poate alege nici o surprindere, fiind-că nu suferă nici un prejudiciu.

Iar la No. 3626 acest autor spune că «chestiunile trebuie să enumere toate faptele și toate circumstanțele în care s'a comis crima, și care circumstanțe se coprind în dispozitivul deciziunii, chiar dacă unele din ele au fost omise în corpul deciziunii. Și invers chestiunile trebuie puse asupra faptelor și circumstanțelor menționate în corpul deciziunii camerei de acuzare, chiar dacă acele fapte și circumstanțe au fost omise în dispozitiv. Este destul ca acele fapte și circumstanțe să facă parte din cele care sunt declarate ca rezultând din instrucțiune, pentru ca ele să trebuiească a fi supuse juriului.»

IOAN P. SINESCU

Consilier la Curtea de Apel din Craiova

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 6 Iunie 1907

Președenția D-lui **N. MANDREA**, Președinte

H. Silberstein dat judecătoei pentru contravenție la legea pentru aplicarea sistemului metric

Legea sistemului metric de măsurii și greutatei.—Contravențiune.—Drept de apel la tribunal din partea Statului.—Exercițiul acestui drept prin avocații publici, chiar în caz de condamnare — Derogare de la art. 73 al. 2 l. j. p.

In materie de contravențiune la legea și regulamentul pentru aplicarea sistemului metric de măsurii și greutatei, după art. 29 din legea respectivă din 5 Martie 1906, Ministerul Domeniilor poate face apel la Tribunal, prin avocații publici, cari sunt în drept să exercite și acțiunea publică în asemenea materie.

Acest drept de apel este acordat Ministerului, ca parte civilă, chiar și în caz de condamnare a contravenientului prin derogare de la art. 73, al. 2 din leg. jud. de pace.

Deciziunea No. 1189/907.—Casată, în urma recursului făcut de avocatul statului, sentința trib. Fălciu No. 427/907, dată în proces cu H. Zilberstein.

Curtea,

In lipsa recurentului;

Ascultând pe d-l procuror St. Stătescu în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat de d-l Procuror-general al acestei Inalte Curți «că rău trib. a respins apelul statului ca inadmisibil».

Având în vedere că H. Zilberstein fiind dat judecăței pentru contravenție la legea și regulamentul pentru aplicarea sistemului metric de măsurii și greutateți; judecătorul de ocol Huși, prin cartea de judecată No. 1744/906, făcând aplicația art. 385 alin. 9 codul penal, l'a condamnat la 10 lei amendă în folosul comunei Huși; că avocatul public făcând apel, trib. Fălciu, prin sentința No. 427/907, supusă recursului a respins apelul ca inadmisibil, pe motiv că statul fiind parte civilă, nu poate după art. 73, alin. 2 din legea judec. de pace, face apel pentru aplicarea pedepsei decât în materie de delict și numai în caz de achitare;

Considerând însă că legea pentru aplicarea sistemului metric de măsurii și greutateți din 5 Martie 1906, a instituit pe lângă ministerul de domenii un serviciu special de măsurii și greutateți, atât în comunele urbane, cât și în cele rurale, care se îndeplinește de anume funcționarii numiți de minister, și purtând titlul de verificatori;

Considerând că, pentru a asigura și mai mult executarea acestei legi, legiuitorul, prin art. 29, a dat dreptul acestor verificatori de a putea constata prin dresare de procese-verbale toate contravențiunile și delictele ce vor descoperi în materie de greutateți și măsurii; că acest articol prevede încă că verificatorii vor putea transmite imediat actele la autoritățile judecătorești, pentru a se aplica contravențiilor și delicuenților pedepsele dictate de legi;

Considerând că, dacă după citatul text de lege, verificatorii de măsurii și greutateți au dreptul de a constata contravențiile și de a traduce direct în judecata instanțelor represive pe autori, spre a li se aplica pedepsele legale, este evident că prin această dispozițiune legiuitorul a înțeles, cum a făcut și în alte legi speciale, de a investi pe acești verificatori cu dreptul de a urmări infracțiunile la această lege, adică nu numai de a constata infracțiunile, dar și de a expune și susține acțiunea publică, putând cere chiar aplicațiunea pedepsei;

Considerând că, dacă verificatorii au acest drept, și Ministerul Domeniilor, de care ei depind, poate, prin avocații publici, să exercite acțiunea publică în asemenea materie; prin urmare, poate face și apel, cum este în speță;

Că art. 29 trebuind a fi astfel înțeles și aplicat, el este o derogatie la dispozițiunile art. 73 alin. II din legea judec. de pace, și, ca atare, rău tribunalul de Fălciu, prin sentința atacată, a respins apelul avocatului statului ca inadmisibil, în loc de a-l judeca în fond;

Că, motivul de recurs fiind fondat; urmează a se admite, și a se casa sentința tribunalului;

Pentru aceste motive, Curtea, casează. etc.

Audiența de la 20 Iunie 1907

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Vasilichia C. I. Bolintineanu cu Minist. Domeniilor, Solomon Bally, I. Enescu ș. a.

Poprire. — Validare definitivă. — Efectele validării. — Operarea transportului creanței. — Neadmisibilitatea unei interveniri posterioare validării definitive. — Articolul 462 vechiul C. pr. civ.

Sub imperiul vechiului cod de procedură ci-

vilă, ca și sub actualul cod, o poprire validată printr'o sentință rămasă definitivă operează transportul creanței în folosul exclusiv al creditorului popritor și, ori-ce intervenire posterioară nu mai poate să fie primită odată ce poprirea a fost definitiv validată.

Decizia No. 153/907. — Respins recursul făcut de Vasilichia C. I. Bolintineanu, contra deciziei Curței de apel din Buc., s. II cu No. 281/905, dată în proces cu Ministerul Domeniilor ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Răsnovanu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Otulescu, din partea lui Bally, în combatere;

Asupra motivului I de casare:

«Greșita interpretare a vechiului articol 462 Proc. civilă. Exces de putere».

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că făcându-se tabloul de ordinea creditorilor lui Stelian Bolintineanu, Curtea în urma contestațiunii făcute de S. I. Bally, a decis ca deducându-se din sumele de împărțit creanțele privilegiate, restul să se atribue contestatorului, înlăturându-se cei-l'alți creditori chirografari;

Având în vedere că pentru aceasta Curtea constată că Bally a înființat poprire pe sumele de împărțit, pe care a validat'o prin sentința Trib. Notariat Ilfov rămasă definitivă încă din anul 1898, și că tocmai în urma acestei validări, recurențele au intervenit și au cerut să ia și dânsule parte la distribuțiunea sumei poprite;

Că acestea fiind faptele, Curtea a decis că sub imperiul vechiului cod de procedură, o poprire validată printr'o sentință rămasă definitivă, operează ca și sub actualul cod transportul creanței în folosul exclusiv al creditorului popritor și că ori ce intervenire posterioară nu mai poate să fie primită odată ce poprirea a fost definitiv validată;

Având în vedere că Curtea judecând ast-fel, a dat o bună interpretare art. 462 din vechiul cod de procedură; în adevăr acest text de lege acorda ori căru creditor al debitorului urmărit dreptul de a interveni la judecata de poprire în cursul instanței, de unde rezultă învederat că dacă judecata poprirei era terminată și instanța închisă prin hotărîrea definitivă ce s'a pronunțat, nici o intervenire nu mai putea să fie primită;

Că afară de aceasta efectul validărei era același sub vechia lege ca și azi, adică că terțiul poprit era condamnat ca debitor al creditorului popritor, și prin urmare atunci ca și acum nu s'ar mai putea înțelege intervenția creditorilor debitorului, după ce el a fost înlocuit cu altă persoană, care a rămas definitiv condamnată în urma pronunțării hotărîrii de validare;

Că dar prin nova redacțiune ce a dat articolului 462, legiuitorul nu a schimbat nimic, el nu a făcut de cât să exprime mai clar aceiași idee, adică că intervenție din partea altor creditori nu se mai poate face o dată ce s'a dat o sentință definitivă asupra validărei, cum a decis și Curtea de apel; prin urmare motivul de recurs nu este întemeiat;

Asupra motivului II.

II. «Omisiune esențială. Am arătat Curței de apel că creditorii mei personali au făcut poprire pe sumele ce mi s'ar cuveni de la debitorii mei. Am susținut că actele creditorilor cari mă reprezintă îmi folosesc și mie, și deci, dacă s'ar admite transportul judiciar în folosul d-lui S. Bally, am

ajunge la concluzia că o hotărâre obținută de un creditor diligent — reprezentant al meu — să nu o poată executa. Curtea însă omite a se pronunța asupra acestui mijloc de susținere».

Având în vedere că din concluziunile scrise presintate Curții de Vasilichia Bolintineanu se constată că într'adevăr dânsa a susținut că pentru o parte din sumele ce are să primească de la Stelian Bolintineanu ca rentă, s'a făcut o poprire de cesionara ei, mai înainte ca Bally să fi validat definitiv poprirea sa ;

Având în vedere însă că dacă recurenta a cedat o parte din creanța sa, dânsa a încetat de a mai fi creditoare pentru suma cedată și numai cesionara ar avea dreptul să invoace și să se folosească de poprirea ce se pretinde că a făcut, iar nu recurenta care în urma cesiunii nu mai are nici un interes ; că, dar, omisiunea Curții de a se pronunța asupra poprirei înființată de cesionară, care nici nu figurează în proces, nu este esențială, căci și fără această omisiune soluția pricinii ar fi fost aceeași ; prin urmare, și acest motiv e nefondat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I

Audiența de la 16 Aprilie 1907

Președenția D-lui I. TH. BURADA, Prim-președinte

Sofia Marcovicî, fostă Ralle, cu moștenitorii def. D. Jurașcu

Decizia No. 58

Jurământ. — Prestarea lui. — Dacă în urma prestării unui jurământ, declarația părții ce a jurat poate fi doborâtă prin proba cu martori. — Presumpția, până la proba contrarie, că ceea-ce bărbatul primește de la părinții femeii e pentru și în numele femeii. — Procente nestipulate dar plătite. — Dacă pot fi cerute înapoi, sau imputate asupra capitalului.

1) *Convingerea formată pe baza unui jurământ prestat, nu poate fi doborâtă prin proba testimonială propusă de o parte, după prestarea jurământului de cea-laltă parte, căci, pe această cale piezișe s'ar ajunge la dovedirea falsității jurământului, ceea-ce legea nu permite a se urma înaintea instanțelor civile.*

2) *Până la dovada contrarie, ceea-ce bărbatul primește de la părinții femeii, primește pentru și în numele femeii, fie ca avere dotală fie ca avere parafernală.*

3) *Procentele plătite, chiar dacă nu au fost stipulate, după art. 1588 c. civil nu pot fi cerute înapoi, nici imputate asupra capitalului.*

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de către Sofia Marcovicî, fostă Ralle, contra sentinței No. 139 din 1904, a tribunalului Covurlui, secțiunea I, prin care i se respinge acțiunea ce a introdus contra moștenitorilor fostului său soț D. Jurașcu, și anume : Maria E. Vaia, Gh. D. Jurașcu și minorul Dimitrie D. Jurașcu, reprezentant prin tutricea sa legală Ecaterina D. Jurașcu ;

Având în vedere că acest apel a venit în judecata Curții de apel din Iași, în urma trimiterii ce s'a făcut de Inalta Curte de casație și justiție, secția I, prin decizia No. 526 din 19 Decembrie 1906 prin care casează decizia No. 67 din 1905, a Curții de apel din Galați, pe motiv că acea curte, deși constată că defunctul D. Jurașcu recunoaște că datorește o sumă oare care reclamantei prin actul autentificat de tribunalul de Covurlui, secția I, la No. 1777 din 1887, și că a-

cest act constituie un început de dovadă scrisă, totuși respinge reclamația ca nedovedită, pe când ea era datoare să-și formeze convingerea și din alte probe și, în tot cazul, să facă investigațiile necesare spre a stabili cuantumul acelei datorii ; că din decizia Curții de apel și din acea a Inaltei Curți de casație, rezultă, prin urmare, un punct câștigat, că reclamanta este creditoare defunctului D. Jurașcu, astăzi moștenitorilor săi, cu o sumă de bani, așa că ceea ce incumbă acum Curții este a stabili cuantumul acestei sume ;

Văzând, în ce privește incidentul ridicat de intimatul Vaia, de a se reveni asupra deferirii din oficiu a jurământului, că această Curte la înfățișarea din 13 Martie 1907, se afla în pozițiunea în care era și Curtea de Galați în ziua respingerii apelului, căci și de astă dată apelanta susținea, prin avocatul său, că i se datorește de către erezii defunctului D. Jurașcu suma de 24000 lei, iar ca probă invoacă actul intitulat «obligăție, autentificat de tribunalul Covurlui, scris și subscris de către D. Jurașcu, ca făcând un început de dovadă scrisă, și care, în ce privește cuantumul, se poate complectă cu faptul că atât Jurașcu, cât a trăit, cât și minorii câtva timp, i-au plătit câte 2000 lei pe an, procento la un capital de 24000 lei, cu câteva scrisori ale defunctului, adresate apelantei, și cu lucrările din dosarul tutelei minorilor Jurașcu ; că Curtea, prin încheierea No. 604 din acea zi, 13 Martie 1907, apreciind aceste fapte invocate ca prezumțiuni spre complectarea începutului de dovadă în scris, nu a putut trage din ele consecința că cuantumul sumei ce se datorește de Jurașcu este cu adevărat suma de 24000 lei ce se reclamă ; așa că, pentru stabilirea acestui punct, a deferit apelantei jurământ din oficiu în conformitate cu art. 1219 și 1220 Codul civil ; că, prin urmare acest jurământ nu e deferit asupra unei chestiuni de drept, și nu se poate reveni asupra încheierii prin care s'a dispus prestarea lui ; că incidentul nu poate fi admis și din cauza că încheierea No. 604 din 1907 fiind o măsură premergătoare care, fără a hotărî în totul pricina, prepară deslegarea ei, leagă judecata ; că Curtea, pentru a eși din impasul în care se afla față cu o cerere care nu era pe deplin probată și nici cu totul lipsită de probe, și spre a nu săvârși o denegare de dreptate, a deferit din oficiu jurământ reclamantei asupra cuantumului sumei ce pretinde că are a lua de la intimată ; că, de altmintrelea, nu se aduc nici se invoacă alte elemente de convingere ; că, așa fiind, incidentul se respinge ca nefondat ;

Având în vedere că acest jurământ fiind prestat și apelanta Marcovicî declarând că are a lua de la defunctul D. Jurașcu, și prin urmare de la moștenitorii săi, întreaga sumă reclamată de 24000 lei, prin aceasta dânsa și-a probat reclamația, căci prin jurământul său, reunit cu prezumțiile ce rezultă din plățile făcute de Jurașcu și moștenitorii săi, s'a complectat recunoașterea făcută de D. Jurașcu în actul autentificat de tribunalul de Covurlui, că datorește reclamantei un capital de 24000 lei, echivalentul dotei și ale altor daraveri avute cu soția sa ;

Având în vedere că Curtea a recurs la acest mijloc de convingere asupra cuantumului sumei ce defunctul Jurașcu datoră reclamantei, în lipsa altor dovezi de care părțile nu au voit să se folosească ; că această convingere, formată pe baza jurământului prestat, nu poate fi doborâtă prin proba testimonială propusă de intimatul Vaia, după prestarea jurământului și declarațiunea părții ce a jurat, căci pe această cale piezișe s'ar ajunge la dovedirea falsității jurământului, ceea ce legea nu permite a se urma înaintea instanțelor civile ; că, de altmintrelea, nimic nu a împiedicat pe parte să administreze proba testimonială la Curtea de Galați, care admisesse în principiu această dovadă, sau la această curte, când s'a discutat tăria prezumțiilor ce reclamanta invoacă pentru complectarea începutului de dovadă ; că alte elemente convingătoare care să

pună la îndoială sinceritatea jurământului, nici de astă dată nu se aduc, așa că și această excepțiune urmează a fi înlăturată;

Având în vedere că nu este întemeiată nici obiecțiunea că apelanta nu are drept să reclame ceea ce D. Jurașcu a primit de la părințele ei, căci, până la dovada contrară, ceea ce bărbatul primește de la părinții femeii, primește pentru și în numele femeii, fie ca avere dotală, fie ca avere parafernala; că același lucru s'a petrecut în cazul de față, se deduce din faptul că la desfacerea căsătoriei părinții reclamantei nu cer restituirea banilor de la D. Jurașcu, și nici acesta, om de legi și consilier de Curte de apel, nu se recunoaște dator către dânsii și către fosta sa soție, apelanta;

Având în vedere că intimatul Vaia mai obiectează că apelanta a renunțat înaintea Curței de apel din Galați la pretențiunea sa contra fiilor săi Maria E. Vaia și Gh. D. Jurașcu; că, însă, renunțarea s'a făcut în întâiul proces în care se cerea de la moștenitorii consemnarea unui capital care să asigure plata unei rente viagere de 2400 lei anual, și încă pe motivul că i se plătea regulat rentă; că acum cerându-se însuși capitalul de 24000 lei, altul decî fiind obiectul procesului, și renunțarea fiind supusă condițiunei de a i se plăti renta, această renunțare ne mai avînd ființă întru cât condițiunea sub care era făcută nu se mai îndeplinește, obiecțiunea nu e fondată;

Avînd în vedere că, în ultimul loc, intimatul Vaia cere a se face compensarea sumei de 24000 lei, cu banii primiți de apelantă după desfacerea căsătoriei în sumă de 16800 lei;

Văzînd că după art. 327 din procedura civilă, în apel se poate face o cerere nouă care servește ca mijloc de apărare, cum și o cerere de compensare, deși asemenea cereri nu s'aū propus la întâia instanță; că însă este a se decide mai întâi sub ce titlu apelanta a primit câte 200 lei pe lună timp de vre-o șapte ani;

Văzînd că actul autentificat de tribunalul Covurlui sub No. 1777 din 1887, a fost anulat de Curtea de apel din Galați prin decizia No. 140 din 1896, pe motiv că conține o clauză ilicită de neînstrăinare a rentei constituită cu titlu oneros; că aceiași Curte prin decizia casată No. 67 din 1906, declară că același act scris și semnat de defunctul D. Jurașcu conține recunoașterea unei datorii al căreia quantum stă însă să se stabilească judecătorește; că, din expresiunea întrebuițată de D. Jurașcu în acel act: «mă oblig a plăti d-nei Sofia Marcovici cât va trăi procente de 10% la un capital de 24000 lei, adică câte 200 lei pe lună», și din împrejurarea că atât D. Jurașcu cât a trăit, cât și tutorii minorilor aū plătit regulat procentele stipulate în acel act timp de vre-o șapte ani, rezultă că intenția lui D. Jurașcu a fost de a plăti procente, nu părți din capital, în interesul personal al apelantei de a nu fi expusă să-și piarză capitalul dacă i l-ar fi restituit; că procentele plătite, chiar dacă nu aū fost stipulate, după art. 1588 codul civil, nu pot fi cerute înapoi, nici imputate asupra capitalului, și prin urmare nu pot fi compensate, fie că această compensare ar fi legală sau judiciară, fie că sumele ce se cer a fi compensate ar fi sau nu certe și lichide;

Văzînd că intimații sunt erezi cu drepturile egale ai lui D. Jurașcu și că după art. 774, 777 și 106 codul civil, dânsii datoresc suma ce se reclamă în proporție cu ceea ce fie-care a primit de la defunct, adică fie-care câte a treia parte.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

(s) Al. G. Hinna, Em. Cernătescu, C. N. Busdugan.

O p i n i u n e

Considerînd că între părțile ce figurează în acest proces, Curtea de apel din Galați prin decizia cu No. 140 din 27 Septembrie 1906, rămasă irevocabilă, s'a rostit: că alcătuirea dintre D. Jurașcu, autorul intima-

ților de astăzi și apelanta d-na Sofia Marcovici, alcătuire constatată prin actul autentificat de tribunalul Covurlui la No. 1777 din 1887, este un contract de rentă viageră cu titlu oneros; și cum el conține clauza de neînstrăinare, contrară principiilor de ordine publică, este nul față cu dispozițiile art. 1008 Codul civil;

Considerînd că odată nulitatea acestor contracte fiind recunoscută judecătorește, urmează ca părțile contractante să fie puse în starea de mai înainte și decî, credi-rentiera d-na Sofia Marcovici este îndreptățită a cere de a i se restitu de către erezii defunctului debi-rentier D. Jurașcu, contra-valoarea de 24000 lei, în schimbul căreia D. Jurașcu se obligase a-i servi o rentă viageră de 200 lei pe lună, și care contra-valoare este astăzi deținută sine causa. Dar tot atât de îndreptățit sunt și erezii defunctului D. Jurașcu, de a cere ca și credi-rentiera d-na Sofia Marcovici să le restituie la rîndu-i areragele pe care le-a primit și d-sa în schimbul contravalorii de 24000 lei, arerage care se ridică la suma totală de 16800 lei, și care arerage rămân și ele percepute sine causa;

Considerînd apoi, că dacă prin actul constatator contractului de rentă viageră, debi-rentierul D. Jurașcu zice: «pentru a tranșa or ce diferend de dotă sau altele, recunosc că d-na Sofia Marcovici este în drept a pretinde și primi de la mine pe cât timp va fi în viață, procente de 10 la sută pe an la un capital de 24000 lei», de aici nu se poate trage urmarea că suma totală de 16800, primită de d-na Sofia Marcovici, în parte de la D. Jurașcu și în parte de la erezii acestuia, trebuie să fie privită ca procente, și decî d-na Sofia Marcovici nu poate fi obligată a o restitui erezilor defunctului Jurașcu, de oare ce, din chiar coprinsul aceluși act se vede că d-l D. Jurașcu în schimbul a or ce restituțiunii de bani și altele către d-na Sofia Marcovici se obligă a-i servi numai câte 2400 lei pe an pe timpul cât D-na Sofia Marcovici va trăi, așa că, cuvîntul «procente» este întrebuițat în sens impropriu și numai spre a calcula quantumul rentei viagere luându-se ca bază o contravaloare de 24000 lei. Că, deosebit de aceasta, Curtea de Galați prin mai sus citata decizie cu No. 140 din 1906, ce are puterea iurului judecat, recunoscînd că alcătuirea dintre d-na Sofia Marcovici și D. Jurașcu constatată prin actul sus vorbit este un contract de rentă viageră, suma de 16800 lei, ce a fost primită de d-na Sofia Marcovici în executarea aceluși contract, nici nu poate fi astăzi altfel privită de cât drept arerage;

Pentru aceste motive, subscrișii suntem de părere a se primi și cererea de compensațiune făcută de intimați și în consecință a fi condamnați numai la plata sumei de 7200 lei.

(ss) I. T. Burada C. Grigoriu.

TRIBUNALUL COVURLUI, Secția II

Audiența de la 25 Mai 1907

Președenția D-lui CORNELIU BOTEZ Președinte

Inginerul Ion Gh. Cantacuzino cu Firmele Watson & Youell și Frații Groedel

Sentința comercială No. 47

Acțiune comercială. — Acțiune contra cărașului. — Condițiunile cerute pentru admisibilitatea în principiu a unei asemenea acțiuni.

Incident. — Incident relativ la constatarea decăderii unui drept. — Când poate fi ridicat. — (Art. 440 C. comercial, și art. 111 Pr. civ.).

1) După art. 440 C. comercial, plata portului și primirea fără rezervă a lucrurilor transportate, chiar când plata portului ar fi fost făcută înainte, sting ori ce acțiune contra cărașului, iar

dacă pierderea parțială sau stricăciunea nu se putea cunoaște în momentul predărei, acțiunea păgubașului contra cărașului subsistă și după primirea lucrurilor transportate, dacă dovedește că această pierdere sau stricăciune a avut loc între darea lucrului în primirea cărașului și predarea făcută de acesta, cu condițiunea ca cel păgubit să facă o cerere de verificare de cel mult într'un termen de 5 zile după primirea lucrurilor de către destinatar.

2) Incidentul care nu tinde la nulitatea unui act de procedură ci la constatarea decăderii unui drept, cesiune de fond, intim legată de actele înfățișate în cauză și care nu se poate rezolva de cât o dată cu fondul, se poate ridica în ori ce stare a procesului, iar nu numai în *limine-litis*.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea comercială intentată de inginerul Ion Gh. Cantacuzino, proprietarul Fabricii de ciment din Brăila, contra firmei Watson & Youell, agenți de vapoare din Galați și contra firmei Frații Groedel, agenți de vapoare din Brăila și Galați, spre a se vedea obligate în mod solidar la plata sumei de lei 3636 bani 50 daune rezultând din scurgerea și risipirea cimentului din 836 butoaie la sosirea vaporului Gisela Groedel, care se găsea încărcat, la Alexandria, locul de destinațiune;

Având în vedere finele de neprimire a acțiunii ridicate de părâți, bazat pe dispozițiunile art. 440 din cod. comercial;

Având în vedere că nu se contestă de părți și se constată din actele produse în instanță că reclamantul contractând cu Frații Groedel prin mijlocirea firmei Watson & Youell a-i transporta pe vaporul Gisela Groedel o cantitate de 300 tone ciment de la Galați la Alexandria imbarcarea s'a făcut la 26 Decembrie 1905; iar descărcarea la destinațiune s'a făcut la 10 Ianuarie 1906;

Cu ocaziunea descărcării cimentului care fusese asigurat contra avariilor, în urma intervenției firmei primitoare Fernand Gallois & C-ie agentul comitetului asigurătorilor maritimii din Paris, Marseille, Bordeaux și Le Havre îi eliberează un certificat de avariile suferite în timpul călătoriei în scopul obținerii primei de asigurarea cimentului transportat, fără să se facă o verificare, contradictor cu partea protivnică a acestor avarii. La 12 Octombrie 1906 reclamantul introduce contra părâților acțiunea de față în temeiul căreia cere a fi despăgubit cu suma de lei 3636 bani 50 daune provenite din scurgerea și risipirea cimentului prin culpa părâților care au mijlocit și efectuat transportul;

Având în vedere că după art. 440 cod. comercial plata portului și primirea fără rezervă a lucrurilor transportate chiar când plata portului ar fi fost făcută înainte sting ori ce acțiune contra cărașului, iar dacă pierderea parțială, sau stricăciunea nu se putea cunoaște în momentul predărei, acțiunea păgubașului contra cărașului subsistă și după primirea lucrurilor transportate, dacă dovedește că această pierdere sau stricăciune a avut loc între darea lucrului în primirea cărașului și predarea făcută de acesta, cu condițiunea ca cel păgubit să facă o cerere de verificare de cel mult într'un termen de cinci zile după primirea lucrurilor de către destinatar; că prin «cererea de verificare» nu se poate înțelege un act de constatare săvârșit cu punerea în cauză a cărașului pentru ca acesta având cunoștiință de o asemenea cerere, să

poată face opunerile ce ar crede necesare în asemenea împrejurări, pentru că numai în acest caz constatarea ce s'ar face i-ar fi opozabilă. Certificatul de avarie produs de reclamant nu întrunește aceste condițiuni, fiind un act unilateral eliberat în interesul reclamantului și în scopul obținerii primei de asigurare, fără să constituie o cerere de verificare în sensul art. 440 din cod. comercial, constatarea avariilor fiind făcută fără ca partea care a efectuat transportul să fi fost chemată sau să fi asistat la lucrare, așa în cât e străină de ea;

Că dar e dovedit că dispozițiunea art. 440 din cod. comercial nefiind îndeplinite, reclamantul nu mai poate beneficia de favoarea prescrisă de acest articol, și ca atare, a decăzut din dreptul de a mai exercita acțiunea acordată de art. 440 cod. comercial, întru cât de la efectuarea transportului și până la introducerea prezentei acțiuni a expirat termenul de 5 zile prevăzut de lege spre a putea fi exercitată;

Având în vedere că reclamantul obiectează că incidentul ridicat de părâți e tardiv, pentru că n'a fost ridicat «*limine litis*» conform art. 111 din pr. civilă, obiecțiunea ridicată e însă nefondată, întru cât acest incident nu tinde la nulitatea unui act de procedură, ci la constatarea decăderii unui drept, cesiune de fond, intim legată de actele înfățișate în cauză și care nu se pot rezolva de cât o dată cu fondul; că, așa fiind, incidentul ridicat de părâți cată să fie admis, iar acțiunea reclamantului să fie respinsă;

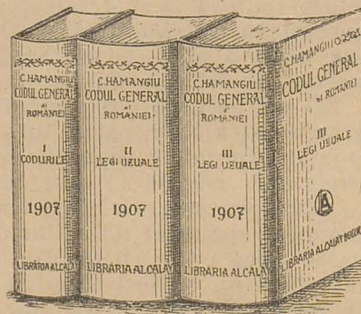
Pentru aceste motive respinge ca inadmisibilă acțiunea.
(ss) Corneliu Botez, Gr. Conduratu.

BIBLIOGRAFII

A apărut, în editura *Curierului Judiciar*, **Ideia Socialistă și Karl Marx**, studiu critic de Anibal Teodorescu, doctor în drept din Paris, avocat, (352 pag. format mare). Prețul 6 lei.

A apărut:

EDIȚIUNEA II (3 volume 7200 pagini)

CODUL GENERAL AL ROMANIEI

Codurile, legile și regulamentele din 1856-1907

DE

C. HAMANGIU

Procuror la Curtea de Apel din Iași

Această nouă edițiune în 3 mari volume legate în piele, flexibil, este cea mai completă colecțiune de Coduri, legi și regulamente, coprinzând toate modificările și toate legile și regulamentele noi până în Iunie 1907, precum și vechile Coduri Ipsilante, A. Donici, Caragea, Calimach și Regulamentele Organice. Este absolut necesară fie-cărui cetățean, magistrat, avocat și tututor autorităților.

Prețul 40 lei. Comandele se fac la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București.